

OM335G

Namn: _____

Personnummer: _____

Institutionen för Hälsovetenskaper

OMTENTAMEN

Kurs I patientens värld – evidensbaserad vård II

Delkurs Salstentamen I

Kurskod OM335G

Högskolepoäng för tentamen 1,5 hp

Datum 2025-12-04

Skrivtid 08.15-12.30

Ansvarig lärare: Åsa Gamgam Leanderz Examinator: Veronika Karlsson

Berörda lärare: Liselotte Malm, Katarina Skogfält

Hjälpmedel/bilagor

Övrigt

- Skriv direkt i tentan.
- Om utrymmet inte räcker till på en fråga, **skriv på baksidan** av samma papper (lägg till en markering).
- **Skriv läsligt!** Kan vi inte läsa ditt svar kan vi inte ge dig några poäng!
- Förklara eventuella förkortningar du använder dig utav.
- I flervalsfrågor, ringa in endast ett svar.

Skriv helst med blyerts, svart eller mörkblå penna.

Anvisningar	☒	Skriv fullständigt namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
	☒	Skriv i första hand endast på framsidan av papperet.
	☒	Använd inte röd penna.
	☒	Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser: För betyget Godkänd krävs minst 60 % korrekta svar på kursmålet; redogöra för symtom och tecken samt evidensbaserad vård vid endokrina och respiratoriska sjukdomar.
Godkänd 30 poäng, Max 50 poäng

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Namn: _____

Personnummer: _____

Endokrina sjukdomar

Flervalsfrågor (1 poäng(p)/rätt svar)

1. Vad är en central omvårdnadsuppgift vid typ 2-diabetes för att förebygga komplikationer?

- a) Att instruera patienten i insulinpump
- b) Att stödja patienten i livsstilsförändringar och följsamhet till behandling
- c) Att ordinera insulin
- d) Att utföra insulinjusteringar utan läkarordination

2. En patient med metabolt syndrom uttrycker osäkerhet kring kost. Vad är viktigast att sjuksköterskan betonar?

- a) Att Socialstyrelsens riktlinjer ska följas
- b) Att Livsmedelsverket ger individuella kostråd
- c) Att patienten inte behöver ändra kosten om läkemedel ges
- d) Att all fysisk aktivitet ska undvikas

3. Vad innebär begreppet insulinresistens som sjuksköterskan bör kunna förklara?

- a) Kroppen har slutat producera insulin helt
- b) Kroppen svarar sämre på det insulin som finns
- c) Kroppen producerar för mycket glukagon
- d) Kroppen har förhöjd kortisolproduktion

4. En patient med typ 1-diabetes är inlagd och har kräkt upp sin måltid efter att ha tagit sitt insulin. Vad är det viktigaste sjuksköterskan ska göra?

- a) Avvakta och göra ingenting
- b) Mäta blodsockret och ge snabba kolhydrater om möjligt, kontakta läkare vid behov
- c) Ge extra insulin för att undvika högt blodsocker
- d) Ge patienten vätskedropp utan kontroll

Namn: _____

Personnummer: _____

5. En patient med Addison uttrycker oro för hur han ska veta när han behöver extra kortison. Vad är viktigast att informera om?

- a) Ta extra doser vid stress, infektion eller operation
- b) Sluta ta medicinen när han känner sig piggare
- c) Vänta tills blodtrycket blir högt
- d) Bara ta medicin vid fysisk aktivitet

6. En patient med Cushings syndrom är orolig för sin sömn. Vilket omvårdnadsråd är mest lämpligt?

- a) Att undvika dagsljus
- b) Att ta extra kortison till natten
- c) Att prata med sjuksköterskan om sömnhygien och stresshantering
- d) Att träna hårt precis innan sänggående

7. Vilken är en korrekt omvårdnadsåtgärd för att minska risken för hypoglykemi hos en patient med insulinbehandling?

- a) Uppmuntra regelbundna måltider och kontrollera blodsocker före träning
- b) Rekommendera patienten att alltid ta insulin utan att äta
- c) Avråda från fysisk aktivitet
- d) Ge extra insulin om patienten är trött

8. Vad bör sjuksköterskan kontrollera vid uppföljning av en patient med typ 2-diabetes för att förebygga komplikationer?

- a) Enbart blodtryck
- b) Fötter, blodtryck, blodsocker och vikt
- c) Endast vikten
- d) Bara kolesterol

Namn: _____

Personnummer: _____

9. En patient med typ 1-diabetes frågar vad ketoacidosis betyder. Vad är korrekt definition?

- a) Högt blodsocker utan ketoner
- b) För lite insulin i kroppen → högt blodsocker och syraförgiftning med ketoner
- c) Lågt blodsocker med medvetslöshet
- d) Ett tillstånd som bara finns vid hypotyreos

10. En patient med metabolt syndrom vill veta vad midjemåttet har med sjukdomen att göra. Vad svarar du?

- a) Det har ingen betydelse
- b) Ett ökat midjemått är ett av kriterierna för metabolt syndrom
- c) Midjemåttet mäts bara vid graviditet
- d) Det visar om patienten har hypoglykemi

11. En patient med nyinsatt insulinbehandling är rädd för att sticka sig. Vad kan sjuksköterskan göra?

- a) Sätta ut insulin tills patienten är redo
- b) Visa hur man använder injektionshjälpmedel och låta patienten öva
- c) Ge alla injektioner åt patienten i all framtid
- d) Avvakta och inte informera om injektionsteknik

12. Vilket råd är mest lämpligt för en patient med hypertyreos som upplever oro?

- a) Att helt avstå från alla aktiviteter
- b) Att diskutera oro och stresshantering med sjuksköterskan och ev. få stödande samtal
- c) Att ta extra Levaxin
- d) Att öka intaget av koffein

Namn: _____

Personnummer: _____

13. En patient som precis påbörjat sin behandling för hypotyreos uttrycker nedstämdhet och trötthet och upplever ingen effekt av läkemedelsbehandlingen. Vilken information ger du patienten?

- a) Berätta att det tar veckor innan full effekt märks och ge stödjande samtal
- b) Sätta ut medicinen omedelbart, det är fel medicin
- c) Ge extra insulin
- d) Avråda patienten från fysisk aktivitet

14. Vilket av följande är ett vanligt reproduktivt symtom vid obehandlad hypotyreos hos kvinnor?

- a) Riklig svettning
- b) Mensrubbingar eller utebliven mens
- c) Ökad fertilitet
- d) Ökad sexlust

15. Vilken omvårdnadsåtgärd är lämplig för en patient som känner att det är svårt att ta in all information om sin diagnos?

- a) Att hänvisa all kontakt till läkare
- b) Att erbjuda stödjande samtal och låta anhöriga delta vid behov
- c) Att avbryta behandlingen tills patienten mår bättre
- d) Att informera att känslor inte hör ihop med sjukdomen

16. En 55-årig patient har nyligen fått diagnosen en kronisk endokrin sjukdom (t.ex. Addisons sjukdom, Cushings syndrom eller typ 2-diabetes). Han är orolig, har svårt att ta till sig informationen och har kommit ensam till mottagningen.

Beskriv hur du som sjuksköterska kan informera och stödja honom i detta läge. Ange tre konkreta omvårdnadsåtgärder. (5 p)

Namn: _____

Personnummer: _____

17. En 48-årig man har nyligen fått diagnosen Addisons sjukdom. Han har fått recept på hydrokortison men är osäker på hur behandlingen fungerar och mer specifikt vad han ska göra med doseringen vid feber. Och hur hanterar han medicinen vid magsjuka, samt hur länge kommer han att ha Addison sjukdom. Beskriv hur du som sjuksköterska kan informera och stödja honom i egenvård och läkemedelshantering. Beskriv minst tre viktiga punkter. (5 p)

Namn: _____

Personnummer: _____

Respiratoriska sjukdomar

Flervalsfrågor (1 poäng(p)/rätt svar)

18. Vilket av följande är vanligt symtom vid sarkoidos i lungorna?

- a) Plötslig kraftig bröstsmärta
- b) Dyspné och lågintensiv bröstsmärta
- c) Rikligt purulent slem
- d) Pipande andning

19. Vilket av följande är ett atypiskt symtom på pneumoni hos äldre?

- a) Konfusion
- b) Feber och frossa
- c) Bröstsmärta
- d) Hosta med slem

20. Vilket är det vanligaste symtomet vid bakteriell pneumoni?

- a) Transparent slem
- b) Pipande andning
- c) Feber och hosta med purulent upphostningar
- d) Klåda på huden

21. Vilket av följande är en viktig omvårdnadsåtgärd för en patient med pneumoni?

- a) Uppmuntra patienten att vila helt i sängläge
- b) Ge vätska och uppmuntra till djupandning
- c) Begränsa vätskeintaget för att undvika lungödem
- d) Minska syretillförseln för att undvika koldioxidretention

Namn: _____

Personnummer: _____

22. Vilket av följande är en erkänd omvårdnadsåtgärd vid KOL?

- a) Undvika fysisk aktivitet
- b) Uppmuntra rökstopp och andningsövningar
- c) Minska vätskeintaget
- d) Ge endast syrgas utan kontroll

23. Vilket av följande är ett vanligt tidigt symtom vid KOL?

- a) Hypoxi
- b) Cyanos
- c) Slemhosta
- d) Konfusion

24. Vad menas med en exacerbation av KOL?

- a) Att patienten blir symptomfri
- b) Akut försämring av symtom
- c) Att lungorna läker
- d) Att patienten får lungcancer

25. Vilken egenvårdsåtgärd rekommenderas vid pneumoni?

- a) Sängläge under hela sjukdomstiden
- b) Dricka mycket vätska
- c) Rökning för att hålla luftvägarna öppna
- d) Undvika alla former av rörelse

Namn: _____

Personnummer: _____

26. Vad betyder dyspné?

- a) Blåaktig missfärgning av hud och slemhinnor på grund av låg syrehalt i blodet
- b) Upplevelse av andnöd eller svårigheter att andas
- c) Otillräcklig syretillförsel till kroppens vävnader
- d) Förhöjd koldioxidnivå i blodet

27. Vad är den vanligaste orsaken till utveckling av KOL?

- a) Luftföroreningar
- b) Aktiv tobaksrökning
- c) Passiv rökning
- d) Astma i barndomen

28. Vilken kroppsposition underlättar andning mest vid dyspné?

- a) Plan ryggläge
- b) Sideläge med benen uppdragna
- c) Sittande framåtlutad med stöd för armarna
- d) Magläge

29. Vad menas med att en patient med pneumoni uppvisar atypiska symtom?

- a) Symtom som är svåra att behandla
- b) Symtom som avviker från det klassiska eller förväntade mönstret
- c) Symtom som alltid är allvarigare än typiska
- d) Symtom som enbart förekommer hos barn

OM335G

Namn: _____

Personnummer: _____

30. Det är vanligt att KOL patienter går ner i vikt pga av en högre energiförbrukning. Vad kan du som sjuksköterska ge KOL patienten för råd när det gäller kosten.

Ange fem exempel på relevanta kostråd. (5p)

31. Vilka kliniska observationer är viktiga att göra hos en patient som har andnöd? Ge minst fyra exempel. (4p)

32. När en patient drabbas av dyspné och börjar bli ångestladdad, vad kan du som sjuksköterska göra för att få patienten att behålla lugnet. Ange fyra exempel (4p)
